

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัส-ชื่อรายวิชา ศ ๑๓๑๐๑ วิชา ทักษะศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศิลปะกับธรรมชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ จำนวน ๑๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ สีเส้นสวย

เวลา ๒ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์วิเคราะห์วิพากษ์ วิจารณ์
คุณค่างานทัศนศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๑. สาระสำคัญ

เส้นปรากฏอยู่ในธรรมชาติในสิ่งแวดล้อมและในงานศิลปะ

๒. ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ ป.๓/๓ จำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่างๆในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์โดยเน้น
เรื่องเส้นสีรูปร่างรูปทรงและพื้นผิว

๓. สาระการเรียนรู้

เส้นในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ อธิบายความหมายของเส้นในลักษณะต่างๆได้ (K)

๔.๒ ชื่นชมเส้นในธรรมชาติในสิ่งแวดล้อมและในงานศิลปะ (A)

๔.๓ จำแนกเส้นในธรรมชาติในสิ่งแวดล้อมและในงานศิลปะได้ (P)

๕. สมรรถนะที่สำคัญ

๕.๑ ความสามารถในการคิด

๕.๒ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๓ ความสามารถในการใช้ทักษะกระบวนการ

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ๖.๑ ใฝ่เรียนรู้ซื่อสัตย์สุจริต
- ๖.๒ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีวินัย
- ๖.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน
- ๖.๔ รักความเป็นไทย
- ๖.๕ มีคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

๗. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินความรู้
๒. ครูให้นักเรียนสังเกตธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวแล้วสุ่มให้นักเรียนวาดภาพสิ่งที่เห็นลงบนกระดานดำจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสังเกตภาพที่นักเรียนวาดพร้อมกับอธิบายเชื่อมโยงเกี่ยวกับเส้นในธรรมชาติเส้นในสิ่งแวดล้อมและเส้นในงานศิลปะให้นักเรียนฟัง
๓. ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับเส้นที่ปรากฏให้นักเรียนเห็นได้แก่เส้นตรงและเส้นโค้งลักษณะต่างๆที่เกิดจากการวาดของนักเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูนำตัวอย่างภาพผลงานศิลปะที่แสดงเส้นในลักษณะต่างๆให้นักเรียนสังเกตและให้ครูอธิบายเกี่ยวกับเส้นที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
๒. ครูอธิบายความหมายของเส้นในลักษณะต่างๆแล้วสุ่มนักเรียนให้ออกมาวาดภาพเส้นในธรรมชาติ ในสิ่งแวดล้อมและในงานศิลปะเพื่อจำแนกให้นักเรียนเห็นความแตกต่างของการใช้เส้นในลักษณะต่างๆ
๓. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มกลุ่มละ ๕-๖ คนร่วมกันศึกษาค้นคว้าความหมายและลักษณะของเส้นโดยการจดบันทึกและวาดภาพประกอบตามหัวข้อดังนี้
 - เส้นในธรรมชาติ
 - เส้นในสิ่งแวดล้อม
 - เส้นในงานศิลปะ
๔. แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าความหมายลักษณะความแตกต่างของเส้น โดยครูคอยอธิบายเสริมถึงการใช้เส้นกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้นักเรียนเข้าใจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเรื่อง เส้นในธรรมชาติ เส้นในสิ่งแวดล้อม และเส้นในงานศิลปะที่มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดความคิดจินตนาการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ฝึกฝนนักเรียน

๑. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจำแนกเส้นแล้วให้นักเรียนอธิบายถึงเส้นที่ปรากฏในผลงานศิลปะให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง

๒. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเส้นสร้างสรรค์แล้วให้นักเรียนอธิบายการใช้เส้นตรงและเส้นโค้งในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง

การนำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่องเส้นมาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อใช้สำหรับตกแต่งห้องเรียนเช่นวาดภาพเส้นเป็นรูปการ์ตูนลวดลายให้เกิดบรรยากาศที่สดใสสวยงามเป็นต้น

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนศึกษาเส้นประเภทต่างๆ ในธรรมชาติในสิ่งแวดล้อมและในงานศิลปะที่ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันจัดทำเป็นรายงานแล้วนำมาเล่าให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง โดยครูสนทนาซักถามเสริมเกี่ยวกับลักษณะของเส้นว่ามีความสำคัญต่องานศิลปะอย่างไร

๒. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

๒.๑ นักเรียนใช้เส้นตรงและเส้นโค้งในลักษณะต่างๆ วาดภาพระบายสี พิมพ์ภาพหรือปั้นดินน้ำมันตามความคิดจินตนาการสร้างสรรค์อิสระ

๒.๑ นักเรียนศึกษาค้นคว้าและฝึกหัดวาดภาพลายเส้นเป็นตัวการ์ตูน สิ่งของทิวทัศน์หรือตามความสนใจ

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๘.๑ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘.๒ ห้องสมุด

๘.๓ ตัวอย่างภาพผลงานศิลปะที่แสดงเส้นในลักษณะต่างๆ

๕. การวัดผลประเมินผล

๕.๑ วิธีการ

๕.๑.๑ นักเรียนประเมินตนเอง

๕.๑.๒ นักเรียนประเมินเพื่อน

๕.๑.๓ สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

๕.๒ เครื่องมือ

๕.๒.๑ แบบประเมินผลงานนักเรียน

๕.๒.๒ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

๕.๓ เกณฑ์การประเมิน

๕.๓.๑ นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ไม่น้อยกว่ารวม ๖ คะแนน

๕.๓.๒ นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๑๐. กิจกรรมเสนอแนะ

.....
.....
.....

๑๑. บันทึกข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

...../...../.....

๑๒. บันทึกหลังสอน

๑๒.๑ การจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

๑๒.๒ ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

๑๒.๓ แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง

ใบความรู้

เรื่อง เส้น

เส้น คือ ร่องรอยที่เกิดจากเคลื่อนที่ของจุด หรือถ้าเรานำจุดมาวางเรียงต่อ ๆ กันไป ก็จะเกิดเป็นเส้นขึ้น เส้นมีมิติเดียว คือ ความยาว ไม่มีความกว้าง ทำหน้าที่เป็นขอบเขต ของที่ว่าง รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก สี ตลอดจนกลุ่มรูปทรงต่าง ๆ รวมทั้งเป็นแกนหรือ โครงสร้างของรูปร่างรูปทรง

เส้นเป็นพื้นฐานที่สำคัญของงานศิลปะทุกชนิด เส้นสามารถให้ความหมาย แสดง ความรู้สึก และอารมณ์ได้ด้วยตัวเอง และด้วยการสร้างเป็นรูปทรงต่าง ๆ ขึ้น เส้นมี 2 ลักษณะคือ เส้นตรง (Straight Line) และ เส้นโค้ง (Curve Line) เส้นทั้งสองชนิดนี้ เมื่อนำมาจัดวางในลักษณะต่าง ๆ กัน จะมีชื่อเรียกต่าง ๆ และให้ความหมาย ความรู้สึก ที่แตกต่างกันอีกด้วย

ลักษณะของเส้น

1. เส้นตั้ง หรือ เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง แข็งแรงหนักแน่น เป็นสัญลักษณ์ของความซื่อตรง
 2. เส้นนอน ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ ราบเรียบ นิ่ง ผ่อนคลาย
 3. เส้นเฉียง หรือ เส้นทะแยงมุม ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว รวดเร็ว ไม่มั่นคง
 4. เส้นหยัก หรือ เส้นซิกแซก แบบฟันปลา ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว อย่างเป็น จังหวะ มีระเบียบ ไม่ราบเรียบ น่ากลัว อันตราย ขัดแย้ง ความรุนแรง
 5. เส้นโค้ง แบบคลื่น ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ ลื่นไหล ต่อเนื่อง สุภาพ อ่อนโยน นุ่มนวล
 6. เส้นโค้งแบบก้นหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลี่คลาย หรือเติบโตในทิศทางที่ หมุนวนออกมา ถ้ามองเข้าไป จะเห็นพลังความเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด
 7. เส้นโค้งวงแคบ ให้ความรู้สึกถึงพลังความเคลื่อนไหวที่รุนแรง การเปลี่ยนทิศทาง ที่รวดเร็ว ไม่หยุดนิ่ง
 8. เส้นประ ให้ความรู้สึกที่ไม่ต่อเนื่อง ขาด หาย ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความเครียด ความสำคัญของเส้น
1. ใช้ในการแบ่งที่ว่างออกเป็น ส่วน ๆ
 2. กำหนดขอบเขตของที่ว่าง หมายถึง ทำให้เกิดเป็นรูปร่าง (Shape) ขึ้นมา
 3. กำหนดเส้นรอบนอกของรูปทรง ทำให้มองเห็นรูปทรง (Form) ชัดขึ้น
 4. ทำหน้าที่เป็นน้ำหนักอ่อนแก่ ของแสดงและเงา หมายถึง การแรเงาด้วยเส้น

5. ให้ความรู้สึกด้วยการเป็นแกนหรือโครงสร้างของรูป และโครงสร้างของภาพ

แหล่งข้อมูล <http://www.mew6.com/composer/art/line.php>

แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

หน่วยที่ 1 ศิลปะในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง เส้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วกากบาทลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

1. เส้นตรงแนวตั้งให้ความรู้สึก อย่างไร

ก. ราบเรียบ

ข. ไม่แน่นอน

ค. มั่นคง หนักแน่น

2. เส้นที่ให้ความรู้สึก ราบเรียบ คือ เส้นใด

ก. เส้นตรง แนวตั้ง

ข. เส้นตรงแนวนอน

ค. เส้นทะแยง

3. เส้นโค้งให้ความรู้สึก อย่างไร

ก. ราบเรียบ

ข. อ่อนหวาน อ่อนช้อย

ค. มั่นคง หนักแน่น

4. เส้นที่ให้ความรู้สึกที่แน่นตึ้น หวาดเสียว คือ เส้นใด

ก. เส้นหยัก

ข. เส้นตรง

ค. เส้นทะแยง

5. เส้นที่ให้ความรู้สึกไม่แน่นอน คือ เส้นใด

ก. เส้นหยัก

ข. เส้นตรง

ค. เส้นทะแยง

6. การวาดภาพใบหน้าคนควรรู้ รูปทรงใด

ก. วงกลม หรือ วงรี

ข. สี่เหลี่ยม

ค. สามเหลี่ยม

7. การเขียนภาพตึกหลาย ๆ ชั้น ควรใช้รูปทรงใด

ก. สามเหลี่ยม

ข. สี่เหลี่ยม

ค. ห้าเหลี่ยม

8. การเขียนรูปดอกไม้ใช้เส้นใดบ้าง

ก. เส้นโค้ง

ข. เส้นเฉียง

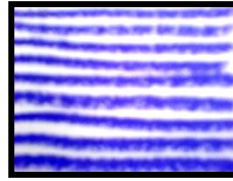
ค. เส้นตรงแนวนอน

9. การวาดภาพลูกคลื่น นักเรียนควรวาดใช้เส้นลักษณะใด

ก.

ข.

ค.

10. เส้นในข้อใดแสดงถึงการเคลื่อนไหว

ก.

ข.

ค.

